

provincie **HOLLAND**
ZUID

Strategische Agenda Zuid-Holland 2016 voor het Nationaal Deltaprogramma

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	5
2.	Waterveiligheid en Ruimtelijke Adaptatie.....	6
	<i>Kader en ambitie</i>	6
	Deltabeslissing Waterveiligheid	6
	Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie.....	7
	Ambitie provincie	7
	Rol provincie	8
	Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen.....	9
	<i>Inzet provincie</i>	9
3.	Zoetwater	11
	<i>Kader en ambitie</i>	11
	Deltabeslissing Zoetwater	11
	Ambitie provincie	11
	Rol provincie	12
	Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen.....	12
	<i>Inzet Provincie Zuid-Holland</i>	12
4.	Zuidwestelijke Delta	14
	<i>Kader en ambitie</i>	14
	Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta	14
	Rijksstructuurvisie Grevelingen – Volkerak-Zoommeer.....	14
	Ambitie provincie	14
	Rol provincie	14
	Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen.....	15
5.	Rijnmond Drechtsteden	17
	<i>Kader en ambitie</i>	17
	Voorkeursstrategie Rijnmond-Drechtsteden	17
	Ambitie provincie	17
	Rol provincie	17
	Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen.....	17
	<i>Inzet provincie</i>	18
6.	Rivieren	20
	<i>Kader en ambitie</i>	20
	Voorkeursstrategie Rivieren	20
	Ambitie provincie	20
	Rol van de provincie	20

Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen.....	20
<i>Inzet provincie.....</i>	<i>21</i>
7. Kust.....	22
<i>Kader en ambitie.....</i>	<i>22</i>
<i>Inzet provincie.....</i>	<i>22</i>
Bijlage 1: Overzicht Stuurgroepen in het Deltaprogramma.....	23

1. Inleiding

Het Deltaprogramma is een nationaal programma, waarin rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samenwerken aan de bescherming van ons land tegen hoogwater, het op orde houden van de zoetwatervoorziening en het realiseren van een klimaatbestendige en waterrobuuste ruimtelijke inrichting. Op Prinsjesdag 2014 zijn de Deltabeslissingen en voorkeursstrategieën aan de Tweede Kamer aangeboden. Op dezelfde dag hebben VNG, Unie van Waterschappen, IPO en het Rijk de Bestuursovereenkomst Deltaprogramma ondertekend, waarin de ambitie is vastgelegd om de deltabeslissingen en voorkeursstrategieën in eigen beleids- en ruimtelijke plannen te verankeren. Dit betekent een nieuwe fase. Op Prinsjesdag 2015 is het Deltaprogramma 2016 aangeboden aan de Tweede Kamer.

In november 2011 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de eerste strategische agenda voor het Nationaal Deltaprogramma vastgesteld. Afgesproken is deze te actualiseren naar aanleiding van de vorderingen van het Deltaprogramma. Lag het accent eerst op beïnvloeding van de Deltabeslissingen, nu ligt accent op positie bepalen bij de uitvoering van de Deltabeslissingen en voorkeursstrategieën. In het Hoofdlijnenakkoord 2015 – 2019, Zuid-Holland: slimmer, schoner en sterker, heeft het college op een aantal onderwerpen van het Nationaal Deltaprogramma al positie gekozen. In deze Strategische Agenda Zuid-Holland 2016 voor het Nationaal Deltaprogramma (hierna Strategische Agenda genoemd) wordt verder uitgewerkt hoe Gedeputeerde Staten dit willen gaan bereiken.

In de volgende hoofdstukken wordt per onderwerp van het deltaprogramma beschreven wat de deltabeslissing of voorkeursstrategie inhoudt, wat de ambitie en rol van de provincie is en wordt de inzet van de provincie Zuid-Holland beschreven. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de verschillende stuurgroepen.

De hoofdpunten uit de strategische agenda zijn:

- Zuid-Holland gaat in 2016 aan de slag met het uitwerken van het beleid voor ruimtelijke adaptatie. De provincie wil hiermee bijdragen aan een waterrobuuste inrichting van gebieden. Hiervoor zal de provincie onder meer compartimenterende keringen opnemen in de waterverordening.
- Aan de hand van een aantal pilots start de provincie samen met de waterschappen met het uitwerken van voorzieningenniveaus voor zoetwater.
- In de Zuidwestelijke Delta zet de provincie zich in voor verbetering van de waterkwaliteit in de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer volgens de afspraken die gemaakt zijn in het bestuursakkoord tussen de deelnemende partijen.
- In de diverse gebiedsuitwerkingen in Rijnmond-Drechtsteden zet de provincie in op het verbinden van de waterveiligheidsopgave met de ruimtelijke en economische opgave van het gebied. Daarnaast zal in deze gebiedsuitwerkingen invulling worden gegeven aan het waterrobuust inrichten, de mate waarin dit gebeurt kan per gebied verschillen.
- Financiering van rivierverruimende maatregelen vindt de provincie een taak van het Rijk en de waterschappen. Daar waar door combinaties van opgaven een provinciaal belang kan worden verbonden met de maatregel kan de provincie in individuele gevallen besluiten toch een financiële bijdrage te leveren.

2. Waterveiligheid en Ruimtelijke Adaptatie

Kader en ambitie

In deze strategische agenda is gekozen om de onderwerpen Waterveiligheid en Ruimtelijke Adaptatie samen te voegen, omdat deze samen invulling geven aan de ontwikkeling naar overstromingsrisicobeheer en meerlaagsveiligheid.

Deltabeslissing Waterveiligheid

Kern van de deltabeslissing waterveiligheid is de overstap naar een nieuw waterveiligheidsbeleid. Dit beleid gaat uit van normen die zijn gebaseerd op de risicobenadering, waarbij zowel de kans op een overstroming als de gevolgen ervan worden meegenomen. Hiermee wordt het duurzaam beheersen van overstromingsrisico's (overstromingsrisicobeheer) op een maatschappelijk aanvaardbaar niveau mogelijk.

Voor de bescherming van Nederland tegen overstromingen blijft ook in het overstromingsrisicobeheer de preventieve bescherming door dijken en rivierverruimende maatregelen voorop staan. Aanvullend hierop kan, waar dit maatschappelijke meerwaarde heeft, worden ingezet op combinaties van preventieve maatregelen, gevolgenbeperking en rampenbeheersing. Vanuit de deltabeslissing Waterveiligheid wordt onderzoek naar de mogelijkheden hiervoor gestimuleerd.

Definities meerlaagsveiligheid en slimme combinaties

Uit: (concept) Memorie van toelichting Waterwet, consultatieversie april 2015

Meerlaagsveiligheid

In aanvulling op het wettelijke beschermingsniveau van laag 1 dat door een primaire waterkering wordt geboden, kunnen in laag 2 en 3 maatregelen worden genomen [...]. De maatregelen zijn facultatief en bieden extra bescherming boven op het maximaal maatschappelijk aanvaardbaar geachte risico, dat in de waterveiligheidsnormen voor de primaire waterkeringen is vastgelegd.

Slimme combinaties

In specifieke situaties, waarin preventieve maatregelen buitengewoon kostbaar of maatschappelijk zeer ingrijpend zijn, kan echter ook (voor een deel) in plaats daarvan voor een zogenaamde slimme combinatie worden gekozen. Maatregelen in laag 2 en/of 3 worden dan genomen om samen met de bescherming die de primaire waterkering biedt het gewenste beschermingsniveau te bereiken.

Nieuwe normen

De normen voor de primaire waterkeringen worden vastgelegd in de Waterwet. Het nieuwe waterveiligheidsbeleid heeft tot doel iedereen die in Nederland achter dijken en/of duinen woont uiterlijk in 2050 een beschermingsniveau van minimaal 10^{-5} per jaar te bieden. Dat wil zeggen dat de kans op overlijden (door overstroming) van een individu niet groter mag zijn dan 1 op 100.000 per jaar. Waar sprake kan zijn van grote groepen slachtoffers en/of grote economische schade en/of ernstige schade door uitval van vitale en kwetsbare infrastructuur van nationaal belang geldt een hoger beschermingsniveau. Door de nieuwe normeringssystematiek lopen overstromingsrisico's in Nederland minder ver uiteen en wordt het mogelijk om gericht te investeren in waterveiligheid. Deze nieuwe normeringssystematiek zorgt

voor een extra opgave bovenop de huidige opgave voor waterveiligheid (HWBP 2). Voor Zuid-Holland liggen de grootste opgaven om aan de nieuwe normspecificaties te voldoen in de Krimpenerwaard, de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en het noordelijke en oostelijke deel van Voorne Putten. Ook langs het getijdendeel van de Hollandsche IJssel ligt een opgave, deze wordt mede beïnvloed door de faalkans van de stormvloedkering in de Hollandsche IJssel.

Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie

Ruimtelijke Adaptatie gaat over de ontwikkeling naar een klimaatbestendige en waterrobuuste ruimtelijke inrichting. Klimaatbestendig inrichten betekent het beperken van wateroverlast en de gevolgen van toenemende droogte en hitte. Waterrobuust inrichten is gericht op het beperken van de gevolgen van eventuele overstromingen. Een waterrobuuste inrichting draagt bij aan het overstromingsrisicobeheer: het geeft invulling aan de 2de laag van meerlaagsveiligheid (maatregelen in het ruimtelijk domein), aanvullend op dijkversterking.

De Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie houdt in dat klimaat-bestendig en waterrobuust inrichten in Nederland een vanzelfsprekend onderdeel bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen wordt. Om deze transitie ingang te zetten is in de deltabeslissing en het bijbehorende bestuursakkoord afgesproken dat:

- Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen de gezamenlijke ambitie vastleggen dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht en bij (her)ontwikkelingen geen extra risico op schade en slachtoffers ontstaat voor zover dat redelijkerwijs haalbaar is;
- klimaatbestendig en waterrobuust inrichten uiterlijk in 2020 onderdeel is van het beleid en handelen van deze partijen [...];
- ieder van deze partijen aan de overeengekomen gezamenlijke ambitie invulling geeft op basis van de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Aanvullend is op dit bestuursakkoord een 'Intentieverklaring Ruimtelijke Adaptatie' gesloten. Daarin hebben de provincies aangegeven klimaatadaptatie te integreren in gebiedsontwikkeling en gemeenten, indien gewenst, te faciliteren met kennis en advies op het gebied van een klimaatbestendiger inrichting van het stedelijk gebied.

Voor de provincie betekenen deze afspraken dat uiterlijk in 2020 provinciaal beleid voor ruimtelijke adaptatie is ontwikkeld en geïntegreerd in het omgevingsbeleid. Een specifiek onderdeel hiervan is beleid voor vitale en kwetsbare functies. Hierbij gaat het over functies als energie, ICT, drinkwater en het wegennet. Het Rijk zorgt ervoor dat de nationale vitale en kwetsbare functies uiterlijk in 2050 beter bestand zijn tegen overstromingen. Op regionaal niveau is het aan de provincie om hier invulling aan te geven.

Ambitie provincie

De provincie kiest voor een duurzaam waterveiligheidsbeleid en zet in op:

- sterke waterkeringen;
- aanpassingen in het ruimtegebruik;
- anticiperen op het verminderen van de potentiële gevolgen van overstromingen.

Deze inzet, gebaseerd op het concept van meerlaagsveiligheid, is uitgewerkt in de Visie Ruimte en Mobiliteit. Daarin is aangegeven dat de provincie in drie samenhangende stappen werkt aan waterveiligheid:

1. Preventie

Het beperken van de kans op een overstroming door middel van waterkeringen en ruimte bieden aan de rivier. Het rijk is verantwoordelijk voor het stellen van normen voor de primaire waterkeringen en de rol van de provincie betreft de ruimtelijke inpassing en het onderzoeken en benutten van meekoppelkansen. Bij de regionale waterkeringen is de provincie verantwoordelijk voor het stellen van normen.

2. Beperken van gevolgschade en hersteltijd

Bij de ruimtelijke inrichting van een gebied wordt gezocht naar mogelijkheden om de potentiële gevolgen van een overstroming te beheersen. Daartoe stimuleert de provincie een waterrobuuste ruimtelijke inrichting.

3. Rampenbeheersing

De veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk voor evacuatie bij dreigende rampen. De provincie zal bij de vormgeving van infrastructuur rekening houden met evacuatiemogelijkheden bij overstromingen en met de bescherming van vitale en kwetsbare functies.

Door het verbinden van de thema's water en ruimtelijke ordening streeft de provincie naar een gebiedsgerichte aanpak op basis van het concept meerlaagsveiligheid. Ook voor het vergroten van de waterrobuustheid en klimaatbestendigheid van gebieden, wil de provincie aansluiten op de dynamiek van de stedelijke omgeving en andere (gebieds)agenda's. Dit komt onder meer tot uitdrukking bij het verbinden van de opgave van het HWBP (hoogwaterbeschermingsprogramma) met andere gebiedsopgaven.

Rol provincie

Waar de primaire keringen moeten worden aangepast is de rol van de provincie ruimtelijke en economische (regionale) afwegingen in te brengen bij het proces van het tot stand komen van de keuzes van waterveiligheidsmaatregelen. Tevens heeft de provincie een wettelijke taak om dijkversterkingsplannen te beoordelen. Voor de regionale keringen is de provincie verantwoordelijk voor de normering.

In de afgelopen periode heeft de provincie voor waterveiligheid en ruimtelijke adaptatie vooral ingezet op het beïnvloeden van de deltabeslissingen en het verankeren hiervan in de Visie ruimte en mobiliteit. Voor ruimtelijke adaptatie was de primaire inzet dat het rijk de sturing hierop meer moet overlaten aan provincies en gemeenten. De uiteindelijke deltabeslissing laat voldoende ruimte voor de provincie om deze rol te pakken en hiervoor eigen beleid uit te werken. Naast beleidsuitwerking voor ruimtelijke adaptatie kiest de provincie voor het gebiedsgericht uitwerken van de waterveiligheidsopgaven in samenhang met andere ruimtelijke opgaven. Dit speelt met name in de Alblasserwaard, de Krimpenerwaard, Voorne-Putten en op het Eiland van Dordrecht (zie gebiedsuitwerkingen Rijnmond-Drechtsteden). In de Visie ruimte en mobiliteit zijn dit de zogenaamde 'aandachtsgebieden waterveiligheid'.

De eindverantwoordelijkheid voor een waterrobuuste en klimaatbestendige ruimtelijke inrichting ligt primair bij de gemeenten. De provincie agendaert, stimuleert en stelt kaders. Voor (boven)regionale ruimtelijke

ontwikkelingen heeft de provincie een eigen verantwoordelijkheid. De provincie wil meekoppelkansen optimaal benutten, door de noodzakelijke maatregelen voor waterveiligheid en waterrobuustheid te koppelen aan andere ruimtelijke ontwikkelingen en investeringen (vice versa). Daarnaast wil de provincie in afstemming met het Rijk invulling geven aan het beleid voor vitale en kwetsbare functies.

Voor het gebied van de Zuidelijke Randstad concretiseert de provincie haar agenderende en stimulerende rol door deelname aan de in december 2015 opgerichte Community of Practise (CoP). In de CoP bundelen deelnemende (overheids)partijen kennis en ervaringen en worden klimaatvraagstukken samen opgepakt als het schaalniveau of de complexiteit van het vraagstuk zich daarvoor leent. Met deze vorm van netwerksamenwerking sluiten we aan bij de nieuwe manier van werken als partner en regievoerder in het maatschappelijk veld.

Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen

In het Deltaprogramma worden de onderwerpen veiligheid en ruimtelijke adaptatie verder opgepakt. De provincie zal daaraan deelnemen op eigen titel maar ook via het IPO. De initiatieven uit het eigen huis worden afgestemd met externe partijen zoals gemeenten, waterschappen en het rijk. In het gebiedsproces van Rijnmond-Drechtsteden wordt al op lokale schaal uitvoering gegeven aan de voorkeursstrategie. Hieraan neemt de provincie actief deel.

Inzet provincie

Beleidsuitwerking ruimtelijke adaptatie

De provincie start in 2016 met de beleidsuitwerking voor ruimtelijke adaptatie. De drie stappen in de VRM (gebaseerd op meerlaagsveiligheid) vormen hiervoor het uitgangspunt. Het beleid voor ruimtelijke adaptatie is primair gericht op het beperken van maatschappelijke en economische gevolgschade en hersteltijd (maatschappelijke ontwrichting) na een overstroming of wateroverlast, door het stimuleren van een waterrobuuste ruimtelijke inrichting. De provincie doet dit vanuit (boven)regionale belangen: het behouden of verbeteren van het vestigingsklimaat en de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Doel is het integreren van waterrobuustheid in bredere ruimtelijke afwegingen en keuzes. De beleidsuitwerking wordt in wisselwerking met de gebiedsuitwerkingen opgepakt (Dordrecht, Alblasserwaard, Krimpenerwaard, Voorne-Putten).

Waterrobuust inrichten met compartimenterende keringen

Compartimenterende keringen kunnen bijdragen aan een waterrobuuste inrichting, of deze juist belemmeren. De provincie gaat, in overleg met betrokken partijen, besluiten welke keringen als regionale waterkering (compartimenteringskering) in de waterverordening worden opgenomen of van welke de waterstaatkundige functie kan komen te vervallen. Hiervoor zijn onderzoeken naar de relatie tussen de kering en de gevolgen (schade, slachtoffers en getroffen) van een overstroming inmiddels uitgevoerd. Een volgende stap is onderzoek naar andere compartimenterende elementen in het landschap die niet in de leggers van waterschappen zijn opgenomen. Ook deze elementen kunnen een effect hebben op de gevolgen van een overstroming.

Slimme combinaties met compartimenterende keringen

Slimme combinaties zijn mogelijk met compartimenterende keringen. In het MIRT onderzoek meerlaagsveiligheid Eiland van Dordrecht wordt onderzocht of de inzet van regionale keringen als compartimenterende keringen de gevolgen van overstroming zover kan verminderen, dat de norm voor de primaire waterkering minder streng mag zijn. De compartimenteringskeringen worden daarmee onderdeel van het waterveiligheidssysteem en moeten worden gehandhaafd. De provincie heeft dan de taak om de betreffende keringen als regionale waterkering (compartimenteringskering) in de waterverordening op te nemen.

Inzet van Zuid-Holland is om de primaire keringen en compartimenterende keringen als een samenhangend stelsel te beschouwen, om zo te kunnen beoordelen in welke onderdelen van het stelsel (primaire keringen en/of compartimenterende keringen) het beste geïnvesteerd kan worden. Nadere afspraken zijn nodig over de verantwoordelijkheidsverdeling, borging en financiering bij een keuze voor combinaties van primaire en regionale, compartimenterende keringen. De provincie zet hierbij in op financiering uit het Deltafonds, omdat het hierbij gaat om het realiseren van primaire waterveiligheid.

Evacuatie en infrastructuur

De veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk voor evacuatie bij dreigende rampen. De inzet van de provincie is om bij de vormgeving van infrastructuur rekening te houden met evacuatiemogelijkheden bij overstromingen.

3. Zoetwater

Kader en ambitie

Deltabeslissing Zoetwater

Het deltaprogramma zoetwater gaat uit van de volgende generieke doelen voor zoet water:

- Beschermen van cruciale gebruiksfuncties;
- Bevorderen van de concurrentiepositie van Nederland;
- Instandhouden en bevorderen van een gezond en evenwichtig watersysteem;
- Stimuleren van zo effectief en zuinig mogelijk gebruiken van het beschikbaar water;
- Ontwikkelen van waterkennis, -kunde en –innovatie.

Daarbij worden niet alleen knelpunten op gebied van zoetwater opgelost, maar ook kansen benut.

De hoofdpunten van Deltabeslissing Zoetwater zijn:

- Voldoende zoetwater is een gedeelde verantwoordelijkheid van Rijk, regionale overheden en gebruikers;
- Betrokken overheden spreken in overleg met gebruikers voorzieningenniveaus voor zoetwater af, door de beschikbaarheid van zoetwater zo helder en voorspelbaar mogelijk te maken voor normale en droge omstandigheden;
- Rijk en waterschappen maken de zoetwatervoorziening robuuster met een aantal gerichte investeringen, zoals opgenomen in het Deltaplan Zoetwater. Voor Zuid-Holland zijn de relevante maatregelen een stapsgewijze uitbreiding van de capaciteit van de Kleinschalige Wateraanvoer (KWA) naar West-Nederland, het stapsgewijs robuuster maken van de zoetwateraanvoer uit het Brielsemeer, een pilot voor hergebruik van afvalwater in Delfland en een aantal gerichte investeringen door de drinkwatersector;
- Overheden en gebruikers treffen maatregelen op basis van wederzijdse inzet naar belang en kosteneffectiviteit. Programmering van maatregelen vindt plaats in onderlinge samenhang.

Voorzieningenniveau zoet water

Het voorzieningenniveau geeft duidelijkheid over de beschikbaarheid van zoet water, nu en in de toekomst, onder normale en droge omstandigheden. Transparantie over de zoetwaterbeschikbaarheid en de inspanning die daarvoor gepleegd wordt, biedt een handelingsperspectief voor gebruikers: zij kunnen hun investeringen en innovaties erop afstemmen. De dialoog met de gebruikers over het voorzieningenniveau vergroot het zoetwaterbewustzijn en biedt een basis voor optimalisaties. De gezamenlijke ambitie is om in 2021 een dekkend beeld te hebben van voorzieningenniveaus. In 2018 vindt op basis van een aantal pilots een evaluatie plaats van het instrument voorzieningenniveau en de planning van de uitrol.

Ambitie provincie

Provincie Zuid-Holland heeft een gunstige zoetwatervoorziening, vanwege de permanente aanvoer van zoet oppervlaktewater via de grote rivieren. Dat water wordt goed benut, onder andere voor natuur, drinkwaterproductie, procesindustrie en land- en tuinbouw. Ook wordt het water gebruikt voor peilhandhaving, wat nodig is om de stabiliteit van veendijken en bebouwing te handhaven. De beschikbaarheid van voldoende zoet water van voldoende kwaliteit is echter niet altijd vanzelfsprekend. Nu

al zijn er knelpunten in de zoetwatervoorziening en deze nemen naar verwachting toe bij klimaatverandering. In de Visie Ruimte en Mobiliteit is de ambitie opgenomen dat de provincie de bestaande aanvoermogelijkheden en het huidige niveau van zoetwatervoorziening wil behouden en zo nodig verbeteren. In het hoofdlijnenakkoord is dit nogmaals benadrukt.

In de voorbereiding van de Deltabeslissingen heeft Provincie Zuid-Holland ingezet op behoud en waar mogelijk verbetering van de aanvoer van zoetwater uit de grote rivieren. Dat is overgenomen in de voorkeursstrategie van het Deltaprogramma Zoetwater en wordt gerealiseerd met een aantal gerichte maatregelen die zijn opgenomen in het Deltaplan Zoetwater. Daarnaast heeft Zuid-Holland gepleit voor een manier om gebruikers inzicht te geven in zoetwaterbeschikbaarheid, zodat ze hier op in kunnen spelen (handelingsperspectief). Daaruit is het voorzieningenniveau voortgekomen.

Rol provincie

In de Deltabeslissing Zoetwater is aangegeven dat de provincies het initiatief nemen om het proces om tot voorzieningenniveaus voor het regionale watersysteem te komen in gang zetten. Deze rol hebben de provincies naar zich toe getrokken omdat bij het komen tot een voorzieningenniveau een afweging van algemeen belang moet worden gemaakt. In de uitwerking van het voorzieningenniveau zoekt de provincie nadrukkelijk de samenwerking met waterbeheerders en gebruikers.

Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen

Bij de uitwerking van het voorzieningenniveau wordt zoveel mogelijk aangesloten bij lopende gebiedsprocessen, met name vanuit de beleidsvelden economie, ruimtelijke ordening en natuur. Deze beleidsvelden worden ook betrokken als een belangenafweging tussen watervragende functies aan de orde is.

Inzet Provincie Zuid-Holland

Zoet water is nodig voor de economische ontwikkeling

Zuid-Holland wil ook in de toekomst goed gebruik blijven maken van het zoet oppervlaktewater dat door de grote rivieren wordt aangevoerd en dit water benutten voor economische ontwikkeling. Hiermee wordt invulling gegeven aan het nationale doel “bevorderen van de concurrentiepositie van Nederland”. Dit doen we door het participeren in het Deltaprogramma Zoetwater via de zoetwaterregio's Zuidwestelijke Delta, West Nederland en Rivierengebied. Daarbij verwacht de provincie Zuid-Holland van het Rijk nationale coördinatie ten aanzien van de programmering van maatregelen en inzet van financiële middelen conform Deltaprogramma 2016.

Regionale uitwerking voorzieningenniveau voor zoetwater

Zuid-Holland werkt samen met waterschappen en gebruikers voorzieningenniveaus voor zoetwater uit. Dit nieuwe instrument wordt al doende ontwikkeld. In 2015 en 2016 wordt gestart met enkele pilots. Een pilot in de Greenport Boskoop is reeds van start. Voor de ondernemers in de Greenport is beschikbaarheid van voldoende water met de juiste kwaliteit een belangrijke productiefactor. Zij hebben in recente droge jaren knelpunten ervaren en denken graag mee over verbetermogelijkheden in de watervoorziening. In gebieden waar minder knelpunten worden ervaren, is het minder urgent om met het voorzieningenniveau aan de slag

te gaan. Uiteindelijk zal ook voor minder urgente gebieden een voorzieningenniveau worden uitgewerkt, zodat ondernemers tijdig kunnen anticiperen op veranderingen in de beschikbaarheid van zoet water.

Aanvoer zoetwater vanuit Rijkswateren

Provincie Zuid-Holland blijft waken voor behoud van en zo nodig verbetering van de aanvoer van zoet water vanuit de Rijkswateren (zoals de strategische aanvoer via Biesbosch-Hollandsch Diep-Haringvliet en de robuuste aanvoer van zoetwater voor West Nederland). De Nieuwe Waterweg speelt daarin een belangrijke rol. Dit is een open verbinding met de zee. Indringing van zout zeewater is een bedreiging voor inlaatpunten van zoet water. Provincie Zuid-Holland wil afspraken met het rijk maken over criteria voor eventuele verdieping van de Nieuwe Waterweg, vanwege de consequenties voor zoetwater.

Alternatieve aanvoer

Stap 1 van de uitbreiding van de capaciteit van de Kleinschalige Water Aanvoer (KWA) is gestart. Komende jaren is een onderzoek nodig naar de invulling van stap 2. Hierbij worden verschillende varianten onderzocht, waaronder uitbreiding tot een permanente aanvoerroute voor zoetwater. De provincie bewaakt de onderzoeksagenda en zal initiatief nemen voor onderzoek naar de effecten op de regionale economie.

Zelfvoorzienendheid

De provincie faciliteert initiatieven uit de tuinbouwsector gericht op zelfvoorzienende zoetwatervoorziening, onder andere door de inzet van middelen die zijn bestemd voor duurzame glastuinbouw in de Zuidplaspolder. Tevens zal bij het voorzieningenniveau voor zoetwater worden gekeken naar kansen voor zelfvoorzienendheid.

4. Zuidwestelijke Delta

Kader en ambitie

Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta

In de Zuidwestelijke Delta staan veiligheid, economie en ecologie bij toekomstige ontwikkelingen centraal. Voor veiligheid betekent dit ruimte voor innovatieve dijken. voor zoetwater wordt een samenhangend pakket aan maatregelen voorgesteld om het regionale watersysteem robuuster te maken. Bij de keuze voor een zout Volkerak-Zoommeer wordt dit aangevuld met maatregelen zoals een innovatieve zoet-zoutscheiding bij de Volkeraksluizen en aanvullende maatregelen voor de zoetwatervoorziening.

Rijksstructuurvisie Grevelingen – Volkerak-Zoommeer

Sinds de afsluiting van de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer is de waterkwaliteit in beide wateren achteruit gegaan. De Grevelingen (zout) kampt met zuurstofloosheid in diepere delen en dit verschijnsel breidt zich uit naar de ondiepere delen van het meer. Er dreigt een omslag naar een zeer soortenarm, ongezond watersysteem.

Het zoete Volkerak-Zoommeer kampt met vertroebeling, te hoge concentraties voedingsstoffen, oplopende zoutgehaltes en regelmatig terugkerende overlast van blauwalgen. De blauwalgenoverlast is de laatste jaren iets verminderd, waarschijnlijk door de komst van de Quagga-mossel. Het is echter de vraag of dit een stabiele situatie is.

In de ontwerp Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer die in oktober 2014 is gepubliceerd wordt geconcludeerd dat het terugbrengen van zout en beperkt getij op het Volkerak-Zoommeer en beperkt getij op de Grevelingen de meest robuuste en duurzame oplossing is voor het verbeteren van de water- en natuurkwaliteit. De ontwerp Rijksstructuurvisie schetst een ontwikkelpad waarin in 2020 getij terugkeert op de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer uiterlijk 2028 weer zout wordt, onder de voorwaarde dat binnen een jaar na publicatie de financiering van deze ambitie voldoende onderbouwd is.

Ambitie provincie

In het hoofdlijnenakkoord is opgenomen dat Zuid-Holland herstel van het getij op de Grevelingen en verzilting met beperkt getij op het Volkerak-Zoommeer wil, om de waterkwaliteit voor economie en ecologie in de delta te verbeteren. Randvoorwaarde hierbij is een duurzame zoetwatervoorziening. Voor de Zuidwestelijke Delta is ook relevant dat Zuid-Holland waterrecreatie stimuleert met inachtneming van waterkwaliteit en bescherming van natuurgebieden (hoofdlijnenakkoord).

Rol provincie

In maart 2015 is de bestuursovereenkomst ontwikkeling Grevelingen en Volkerak-Zoommeer ondertekend door Rijk (IenM en EZ), de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland en de waterschappen Brabantse Delta, Scheldestromen en Hollandse Delta. Hierin zijn afspraken gemaakt over de bijdrage van partijen aan de bekostiging van het programma van maatregelen dat nodig is voor getij op de Grevelingen en zout en getij op het Volkerak-Zoommeer en de inspanningen die door de betrokken partijen geleverd worden om de resterende bekostigingsopgave op te lossen. Met de ondertekening van deze bestuursovereenkomst is de voorbereidingsfase van het programma gestart. Als na de voorbereidingsfase voldoende zicht is op bekostiging kan worden besloten om de benodigde maatregelen 'uitvoeringsgereed' te maken in de planuitwerkingsfase. Dit besluit zal dan worden bekrachtigd met de ondertekening van een Uitwerkingsovereenkomst.

Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen

Zuid-Holland wil haar deelname aan recreatieschappen, waaronder het recreatieschap Zuidwestelijke Delta, beëindigen. Momenteel wordt onderzocht op welke wijze ontwikkeling en beheer en onderhoud van oevergebieden (o.a. van de Grevelingen) in de toekomst georganiseerd wordt. Daarbij wordt gekeken of dit in samenhang met de ontwikkelingen op en rond het watersysteem kan.

Zuid-Holland wil profiteren van de opkomst van decentrale energienetwerken en herbruikbare energiebronnen waaronder energiewinning uit waterkracht (hoofdpijnenakkoord). Een doorlaat in de Brouwersdam maakt een innovatieve getijdencentrale mogelijk. Zuid-Holland wil zich (samen met andere partijen) hard maken voor de realisatie van de juiste condities voor een getijdencentrale. De bekostiging van de centrale moet door private partijen worden opgebracht. In de voorbereidingsfase van het programma Grevelingen en Volkerak-Zoommeer moet duidelijk worden of de realisatie van de juiste condities voor deze centrale als onderdeel in het programma Grevelingen en Volkerak-Zoommeer wordt opgenomen of niet. Dit zal afhangen van de vraag of er voldoende belangstelling van marktpartijen is en van de ambitie van (met name) de rijksoverheid (EZ).

Inzet provincie

Verbeteren waterkwaliteit Grevelingen en Volkerak-Zoommeer

Om de waterkwaliteit voor economie en ecologie in de delta te verbeteren wil Zuid-Holland herstel van het getij op de Grevelingen en verzilting met beperkt getij op het Volkerak-Zoommeer. Het rijk is verantwoordelijk voor de waterkwaliteit van Grevelingen en Volkerak-Zoommeer. De inzet van Zuid-Holland (evenals van de provincies Zeeland en Noord-Brabant) is er op gericht het rijk te helpen bij de waterkwaliteitsopgave van deze wateren, waarbij het rijk een belangrijk deel van de benodigde financiële middelen beschikbaar stelt.

Zuid-Holland zet in op uitvoering van het totale programma voor Grevelingen en Volkerak-Zoommeer waarbij de fasering die in de ontwerp Rijksstructuurvisie is opgenomen uitgangspunt is. Daarbij wil Zuid-Holland het mogelijk maken dat private partijen getij op de Grevelingen benutten voor het opwekken van duurzame energie door een getijdencentrale. Energiewinning uit een beperkte getijslag is nieuw, een getijdencentrale in de Brouwersdam heeft de potentie van een internationale showcase.

Financiële inzet

De provincie Zuid-Holland heeft, vanwege de provinciale belangen, een bijdrage van € 10 miljoen toegezegd aan het programma Grevelingen Volkerak-Zoommeer.

Als de onderhandelingen over de bekostiging van het programma voldoende resultaat hebben en eveneens leiden tot afspraken over risicoafdekking en voorfinanciering worden deze afspraken vastgelegd in een Uitwerkingsovereenkomst. Deze overeenkomst legt tevens afspraken vast die nodig zijn voor het vervolg van het programma, zoals scope, randvoorwaarden, fasering en organisatie. Zuid-Holland zet hierbij in op heldere afspraken over de toekomst van het gebied en de termijn en de wijze waarop dit bereikt wordt, ook in het geval de financiering voor het programma niet of gedeeltelijk rond komt.

Gebiedscoöperaties

Zuid-Holland zet in op het oprichten van een samenwerkingsvorm (voorlopig gebiedscoöperatie genoemd) rond de Grevelingen, in samenwerking met Zeeland. De gebiedscoöperatie heeft tot doel om een gezamenlijke visie op beheer, gebruik en ontwikkeling van het watersysteem en de omgeving te ontwikkelen zodat de waterkwaliteitsverbetering leidt tot optimale regionale baten. Ontwikkelingen op gebied van natuur, recreatie en visserij vragen immers onderlinge afstemming. De gebiedscoöperatie is

ook belangrijk voor het regionale draagvlak. De provincies Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant hebben in de bestuursovereenkomst toegezegd om te werken aan de oprichting van een gebiedscoöperaties per waterbekken (Grevelingen, Volkerak en Zoommeer). Noord-Brabant trekt de samenwerkingsvorm voor Volkerak en Zoommeer.

Overige inzet

Zuid-Holland werkt uit op welke wijze een deel van de regionale baten kunnen worden afgeroomd en voor uitvoering van het programma kan worden aangewend. Deze uitwerking gebeurt gezamenlijk met Noord-Brabant (trekker) en andere betrokken partijen.

Onder leiding van de provincie Zeeland werken de provincies en het rijk aan een strategie om op succesvolle wijze EU subsidies voor het programma van maatregelen aan te vragen.

Randvoorwaarde bij zout en beperkt getij op het Volkerak-Zoommeer is een duurzame zoetwatervoorziening. Zuid-Holland ziet daarom toe op zorgvuldige besluitvorming over de zoutlek-beheersingsmaatregelen in het programma Grevelingen en Volkerak-Zoommeer. Tevens werkt Zuid-Holland mee aan de alternatieve zoetwatervoorziening van Oostflakkee, het waterschap Hollandse Delta heeft hierin de lead.

5. Rijnmond Drechtsteden

Kader en ambitie

Voorkeursstrategie Rijnmond-Drechtsteden

In Rijnmond Drechtsteden is gekozen voor preventie als basis voor waterveiligheid. Daarbij wordt steeds gezocht naar een optimale combinatie van preventieve maatregelen zoals stormvloedkeringen, dijken en rivierverruiming. De voorkeursstrategie geeft aan dat hierbij de handelingsperspectieven behoren van:

- sterke urbane dijken in de verstedelijkte gebieden van Rotterdam en Drechtsteden;
- robuuste zeekei eilanden (Voorne-Putten, Hoekse Waard, eiland van Dordrecht);
- toekomstbestendige rivierdijken (Krimpenerwaard en Alblasserwaard);
- ruimte voor de rivier (Merwedebet).

In het gebied van Rijnmond Drechtsteden liggen vaak voorlanden voor de dijken die een positief effect hebben op de waterveiligheid in het achterliggende gebied. De aanwezigheid van voorlanden zal in het vervolg worden meegenomen bij de toetsing van waterkeringen. Voor buitendijkse gebieden wordt in de regio Rijnmond Drechtsteden een strategische adaptatieagenda buitendijs ontwikkeld. Ten slotte wordt ingezet op vermindering van de gevolgen van een overstroming door in de ruimtelijke inrichting rekening te houden met de overstromingsrisico's. Voor het Eiland van Dordrecht start een MIRT onderzoek om tot voldoende bescherming te komen met een slimme combinatie van preventieve maatregelen, ruimtelijke inrichting en een grotere inzet op evacuatie.

Ambitie provincie

Zuid-Holland ziet de voorkeursstrategie van Rijnmond Drechtsteden als uitgangspunt voor verdere uitwerking en uitvoering van het Deltaprogramma. Daarbij zet de provincie in op het verbinden van de thema's water en ruimtelijke ordening en streeft de provincie naar een gebiedsgerichte aanpak op basis van het concept meerlaagsveiligheid. De resultaten daarvan worden in principe een integraal onderdeel van de uitwerking van het provinciaal leefomgevingsbeleid dat naar verwachting uiterlijk in 2020 vastgelegd zal worden. De provincie Zuid-Holland ziet dijkversterking als een ruimtelijk opgave. Dijken geven reliëf aan het vlakke land, bieden zicht op land en water en dragen zo bij aan de identiteit en kwaliteit van het Zuid-Hollandse landschap. De provincie Zuid-Holland wil de structurerende en verbindende kracht van de dijken behouden. Het is de uitdaging om vanaf het eerste moment van een dijkversterking/waterveiligheidsopgave de ruimtelijke kwaliteitsopgave te integreren. Bij de ingrijpende maatregelen die nodig zijn in met name het oosten van de provincie, streeft de provincie Zuid-Holland ernaar om de plannen voor waterveiligheid te koppelen aan andere regionale opgaven en ambities voor ruimtelijke kwaliteit. Tevens is een waterrobuuste inrichting van belang.

Rol provincie

De rol van provincie Zuid-Holland bij projecten die uitvoering geven aan de voorkeursstrategie Rijnmond Drechtsteden is heel divers. Bij alle projecten gaat het om samenwerking tussen verschillende overheden, bij een aantal projecten en of studies is de provincie Zuid-Holland de trekker, bij andere is de provincie Zuid-Holland een van de deelnemende partijen.

Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen

De gebiedsprocessen voor het Eiland van Dordrecht en de Alblasserwaard-Vijfherenlanden hebben de status van MIRT-onderzoek. In de Krimpenerwaard speelt de uitwerking van de provinciale groenagenda in samenwerking met de gemeente en het hoogheemraadschap.

Inzet provincie

Krimpenerwaard en Hollandsche IJssel

In Zuid-Holland zijn voor de kortere termijn de dijkversterkingsopgaven langs (het getijdedeel van) de Hollandsche IJssel het meest urgent. Deze zijn geprogrammeerd in de periode 2015 – 2020. Mede vanwege deze urgentie is in Rijnmond-Drechtstedenverband afgesproken dat het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard trekker is van de voorkeursstrategie voor de Hollandsche IJssel en de Krimpenerwaard. Hiervoor lopen (of starten) een aantal projecten:

- De verkenningfase van dijkversterkingsproject Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard (KIJK) aan de noordrand van de Krimpenerwaard;
- Onderzoek naar het gewenste ruimtelijke en financiële instrumentarium om ook op lange termijn voldoende ruimte voor dijkversterking te houden;
- Verkenning naar de wenselijkheid/mogelijkheid van borging van voorlanden. In de deltabeslissing veiligheid is aangegeven dat voorlanden (veelal hooggelegen buitendijkse terreinen die de stabiliteit van de waterkering versterken) in het vervolg bij de toetsing van de waterkering worden meegenomen. Het is de vraag of het wenselijk / noodzakelijk is om deze voorlanden te borgen, en zo ja, hoe dit het beste kan;
- Optimaliseringsstudie naar de faalkans en het sluitingsregime van de stormvloedkering Hollandsche IJssel, in samenhang met de voorlanden en de wijze waarop daarmee omgegaan wordt en benodigde toekomstige dijkversterkingen;
- Bestuurlijke afstemming en de gewenste samenwerking tussen de genoemde projecten.

De provincie Zuid-Holland zet in op samenhang tussen deze projecten om meerwaarde te bereiken en zal daarbij vooral de ruimtelijke kwaliteitsopgave in brengen en de verbinding met andere opgaven zoeken. Daarnaast zal de provincie Zuid-Holland zich inzetten om ook in dit gebied de mogelijkheden voor klimaatbestendig en waterrobuust inrichten uit te werken. De provincie Zuid-Holland bekijkt naar aanleiding van de uitkomsten van onderzoeken en bestuurlijke overleggen op welke manier zij deze ambitie in het gebied het beste kan oppakken. Het gebiedsprofiel dijken, dat begin 2016 wordt ontwikkeld, zal naar verwachting met name in dit gebied behulpzaam zijn.

Alblasserwaard Vijfheerenlanden

Voor de Alblasserwaard Vijfheerenlanden is een MIRT onderzoek gestart waarin wordt onderzocht hoe de (toekomstige) veiligheidsopgaven het beste gerealiseerd kunnen worden en welke verbindingen met andere opgaven kunnen worden gemaakt.

Voorne-Putten

Gemeenten in Voorne Putten hebben het initiatief genomen tot het opstellen van een gebiedsperspectief Voorne Putten. Gemeenten willen het gebiedsperspectief ook verbreden met de waterveiligheidsopgave (uitwerking meerlaagsveiligheid en koppeling met andere ruimtelijke ontwikkelingen). De provincie steunt dit streven en zal hieraan bijdragen vanuit de ambitie voor het gebied zoals verwoord in de gebiedsprofielen, de uitgangspunten uit Visie Ruimte en Mobiliteit voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en de gewenste uitwerking van meerlaagsveiligheid.

Eiland van Dordrecht

Voor het Eiland van Dordrecht trekt gemeente Dordrecht een MIRT onderzoek waarin wordt onderzocht hoe de (toekomstige) veiligheidsopgaven het beste gerealiseerd kunnen worden. Hier wordt een slimme combinatie van preventieve maatregelen, gevolgenbeperking en evacuatie onderzocht. Tevens wordt onderzocht welke verbindingen met andere opgaven mogelijk zijn. Zuid-Holland werkt aan dit onderzoek

mee. Compartimenterende keringen maken onderdeel uit van de oplossingsrichting die wordt onderzocht. Als voor deze oplossing wordt gekozen zal provincie Zuid-Holland deze keringen normeren.

Rivier als getijddepark

De provincie Zuid-Holland heeft in het kader van het Uitvoeringsprogramma Groen een subsidie verstrekt aan het project Rivier als getijddepark. In dit project wordt een park ontwikkeld in en direct langs de Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas. Dit park versterkt de recreatieve mogelijkheden in de regio en de ecologische kwaliteit van de rivier.

Buitendijkse gebieden

Binnen Rijnmond Drechtsteden wordt gestart met een adaptatiestrategie voor buitendijkse gebieden op basis van de uitkomsten van een aantal pilotstudies. Eén van de pilots betreft de Botlek. Daarbij wordt gekeken hoe de gevolgen van een overstroming voor functies als wegen en BRZO-bedrijven kunnen worden verminderd. Deze pilot zal leiden tot voorstellen voor de vermindering van de overstromingsgevolgen in het gebied. De provincie Zuid-Holland is daarbij betrokken vanuit de disciplines verkeer, milieu en waterveiligheid. De aanbevelingen uit de verschillende pilots moeten landen in de adaptatiestrategie buitendijs, waarbij de provincie Zuid-Holland betrokken wil zijn vanuit haar ervaringen met het opstellen van het provinciaal beleidskader buitendijs en de toepassing van dit beleidskader en de bijbehorende RisicoApplicatie Buitendijs (RAB) door gemeenten.

Een aantal buitendijkse gebieden in Rijnmond Drechtsteden worden beschermd door waterkeringen die geen primaire status hebben, de zogenaamde voorlandkeringen. Voor de voorlandkeringen die in beheer zijn bij de waterschappen heeft Zuid-Holland onderzocht wat de voorlandkeringen betekenen voor de veiligheid in het buitendijkse gebied. Het onderzoek naar de relatie tussen de voorlandkering en de gevolgen (schade, slachtoffers en getroffen) van een overstroming zijn inmiddels uitgevoerd. In overleg met betrokken partijen gaat de provincie besluiten welke keringen als regionale kering in de waterverordening worden opgenomen.

Overige inzet

De provincie wil een gebiedsprofiel dijken opstellen, in overleg met de partners in het gebied, waarin het verbinden van de waterveiligheidsopgave met andere ruimtelijke en economische opgaven in een gebied centraal staat. Dit gebiedsprofiel kan ook meekoppelkansen opleveren waarmee de programmering en prioritering van het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) kan worden bijgestuurd. De bestaande kaders voor beoordeling van dijkversterkingsplannen (landschap, natuur en cultuurwaarden) kunnen hierin worden meegenomen. Bij het ontwikkelen van dit gebiedsprofiel dijken wordt onderzocht of het mogelijk is om ook een beeld te geven van de gewenste ruimtelijke inrichting van dijken waarvan de waterstaatkundige functie is vervallen.

6. Rivieren

Kader en ambitie

Voorkeursstrategie Rivieren

Kern van de voorkeursstrategie voor het rivierengebied is een krachtig samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming om zo de waterveiligheidsopgave te halen.

De voorkeursstrategie geeft aan welke maatregelen mogelijk zijn, voor Zuid-Holland is dit de rivierverruimende maatregel nevengeul Avelingen, die voor 2030 staat geprogrammeerd.

Per riviertak worden afwegingen gemaakt voor de maatregelen, waarbij voor Zuid-Holland 'Nederrijn-Lek' en 'Waal en Merwedese' belangrijkste zijn. Uit nieuwe onderzoeken en inzichten is gebleken dat voor Waal-Merwedese hier sprake is van een grotere veiligheidsopgave dan in het deltaprogramma voorzien en dat de kostenreductie op dijkversterkingen die via rivierverruiming bereikt kan worden relatief beperkt is. Voor de uitvoering van rivierverruimende maatregelen is door de minister eenmalig 200 miljoen euro beschikbaar gesteld waarbij middelen worden toegekend via twee tranches (2015 onlangs ingediend, voorbereiding 2016 begonnen). Het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) is voor dijkversterkingen het beleidskader, waarbij sprake is van spelregels en structurele financiering met een substantieel aandeel van het rijk. Voor rivierverruiming ontbreekt thans een vergelijkbaar uitvoeringskader met een structurele financiering, dit is door de regio en de deltacommissaris onder de aandacht gebracht van de minister.

Ambitie provincie

De provincie gaat uit van de bestaande afspraken over de afvoerverdeling die neerkomen op het ontzien van de Lek bij hoge rivierafvoeren (zoals vastgelegd in de voorkeursstrategie).

De provincie vindt het van belang dat in samenwerking tussen betrokken partijen wordt gekomen tot een programmatische aanpak voor rivierverruiming tot 2050 in samenhang met de dijkversterkingen. Voor dijkversterking is de juridische en financiële borging beschikbaar, voor rivierverruiming ontbreekt een dergelijk structureel kader op dit moment. Een helder uitvoeringskader voor rivierverruiming waaronder een structurele rijksfinanciering en bijbehorende governance, zijn nodig om rivierverruimende maatregelen door de betrokken partijen adequaat op te pakken. Uiteraard is het van belang dat bij de realisatie van rivierverruiming een koppeling wordt gelegd met andere ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied.

Rol van de provincie

De provincie heeft vanuit de Waterwet de taak om dijkversterkingsplannen goed te keuren, daarbij zijn de basis de landschaps-, natuur- en cultuurwaarden en inpassing in de omgeving. Voor de verkenning en uitwerking van rivierverruimende maatregelen is het trekkerschap bij de provincies gelegd vanwege de samenhang met andere ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. Hierbij kan de provincie kansen signaleren waar andere (ruimtelijke) opgaven kunnen worden verbonden met de rivierverruimende maatregel. De provincie Zuid-Holland is het afgelopen jaar trekker geweest voor de pre-verkenningen naar de rivierverruimende maatregelen Avelingen en Sliedrechtse Biesbosch (als onderdeel van het maatregelenpakket in de Merwedese).

Relatie met andere beleidsterreinen en gebiedsprocessen

Het verbinden van verschillende (regionale en provinciale) opgaven in een gebied vergt afstemming met meerdere disciplines en partijen in de regio. De rivierverruimende maatregelen in het gebied van de Merwedese hebben een relatie met het MIRT-onderzoek voor de Alblasserwaard en Vijfherenlanden. Daarnaast is een relatie aanwezig met de provinciale beleidsterreinen natuur, recreatie en economie.

Inzet provincie

Rivierverruimende maatregelen Merwedes

De provincie is trekker van de pre-verkenning naar nevengeul Avelingen en blijft daarvoor het aanspreekpunt. De provincie wil dat deze maatregel verder wordt onderzocht, in samenhang met de maatregelen aan de Noord-Brabantse zijde van de Merwedes, die momenteel ook verkend worden.

De provincie wil de regierol op zich nemen voor de verdere uitwerking van de maatregel als onderdeel van een integraal gebiedsproces als:

- deze maatregel in het Merwedesgebied het meest kansrijk is;
- noodzakelijk is voor de waterveiligheidsopgave;
- er voldoende meekoppelkansen zijn;
- en zicht is op financiering (waarbij dit ook moet leiden tot minder dijkversterkingskosten).

Financiering rivierverruimende maatregelen

De provincie Zuid-Holland zet zich in voor het beschikbaar komen van een helder uitvoeringskader met structurele rijksfinanciering waarmee een programmatische aanpak van rivierverruimende maatregelen in samenhang met dijkversterkingen en naar analogie van het uitvoeringskader (het HWBP) dat daarvoor reeds aanwezig is. Zonder een dergelijk kader is de uitvoering van rivierverruimende maatregelen moeilijk van de grond te krijgen, en lijkt aanpassing van de voorkeursstrategie noodzakelijk. Meefinancieren aan rivierverruimende maatregelen vanuit de provincie is alleen aan de orde als de maatregel een duidelijke bijdrage levert aan provinciale belangen als natuur, recreatie en economie.

7. Kust

Kader en ambitie

De opgave die voort komen uit de strategische beslissing Zand en de voorkeursstrategie Kust vragen voor de waterveiligheidsopgave de komende jaren geen bijzondere aandacht. De voorkeursstrategie voor de kust is enerzijds het op orde houden van de kustveiligheid en het areaal door een goed beheer, anderzijds het verbinden van veiligheid en ruimtelijke ambities. Rijkswaterstaat vraagt om jaarlijks mee te denken over de zandsuppleties (adviesrol voor Provinciaal Overleg Kust - POK). Vanuit het Deltaprogramma is afgesproken om de landelijke overlegstructuur voor de Kust (het bestuurlijke Landelijk Overleg Kust) om te bouwen naar een zgn. kustcommunity.

Inzet provincie

Voor de kust wordt aangesloten op de opgave vanuit het Deltaprogramma. De provincie blijft ambtelijk aangehaakt bij het Landelijk Overleg Kust en zal het Provinciaal Overleg Kust blijven faciliteren.

Bijlage 1: Overzicht Stuurgroepen in het Deltaprogramma

nationaal	Ministerraad									
	BO Nationale Adaptatiestrategie (Bom lid namens IPO)		Stuurgroep Water en Nationaal Bestuurlijk Overleg Deltaprogramma (NBO) Minister, koepels, drinkwaterbedrijven, voor NBO aangevuld met Deltacommissaris en vertegenwoordigers gebiedsoverleggen							
	Nationale stuurgroep Deltaprogramma Deltacommissaris, koepels, vertegenwoordigers gebiedsoverleggen (Janssen vervangt Aboutaleb namens gebiedsoverleg Rijnmond-Drechtsteden)									
	Bestuurlijk Platform Ruimtelijke Adaptatie (Bom lid namens IPO)		Bestuurlijk platform Zoetwater (Janssen lid namens ZWDelta)					Stuurgroep HWBP IenM en waterschappen		
Regionaal	BO MIRT Zuidvleugel (Bom voorzitter regiodelegatie)									
	Gebiedsoverleg Rijnmond-Drechtsteden (Janssen vice-voorzitter)					Gebiedsoverleg Rijn (Janssen lid)		Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta (tevens zoetwaterregio) (Janssen lid)	BO Zoetwater-regio West Nederland (Janssen voorzitter)	
Lokaal en regionaal	MIRT onderzoek Alblasserwaard Vijfheerenlanden (Bom voorzitter)	MIRT onderzoek Eiland van Dordrecht (Janssen lid)	Pilot Ruimtelijk instrumentarium Dijken Krimpenerwaard (Janssen lid)	Afstemming Voorkeursstrategie Hollandsche IJssel en Krimpenerwaard (Janssen lid)	Bestuurlijk platform Waal Merwedes (Janssen lid)	Bestuurlijk platform Werkendam Merwedes (Janssen lid)	POS Grevelingen en Volkerak-Zoommeer (Janssen voorzitter)		Bestuurlijk overleg Centraal Holland (Janssen agendalid)	

